

www.oljan.fo

Jan Müller

10 - 02 - 2013

Fleiri stórar oljuútbyggingar nær við føroyska markið

Um somu tíð sum føroyingar bíða eftir, at føroyska oljan skal verða funnin, verða hvønn dag hundraðtúsundtals tunnur av olju framleiddar beint hinumegin markið, á bretska landgrunninum vestan fyri Hetland. Og í skrivandi løtu verða milliarda íløgur gjørdar í nýggjar olju- og gassframleiðslur í hesum økinum. Ein teirra er nýggja oljuleiðin Clair Ridge, sum er tann næsta útbyggingin av risastóru Clair kelduni. Henda størsta oljukeldan í Bretlandi varð funnin í 1977. Tað skuldu tó ganga nærum 30 ár, áðrenn fyrsta oljan rann í 2005. Og útlitini fyri nýggjum framleiðslum frá hesi einu kelduni eru sera góð. Tá keldan varð funnin varð mett, at jarðfrøðiligu umstøðurnar í undirgrundini vóru so truplar, at útbygging varð slept. Oljugoymslurnar vóru ikki egnaðar at fara eftir við táverandi tøkni. Men eftir at hava borað tíggjutals avmarkingar- og metingarbrunnar (appraisal) varð avgjørt í 2001 at fara undir fyrstu útbyggingina, Clair Field, Phase1. Tann fyrsta Clair-oljan rann upp í 2005 og eru hesi fyrstu góðu 10 árin framleiddar 80 milliúnir tunnur. Øll oljan verður flutt til oljuterminalin Sullom Voe í Hetlandi. Nú verða so brúktar 40 milliardir krónur aftrat at lata upp fyri einum nýggjum parti av Clair, sum skal kunna framleiða olju komandi 40 til 50 árin. Arbeiðið er í gongd og er ætlanin at seta upp tveir samanbygdar pallar. Hesir verða settir upp í 2015 og byrjar framleiðslan í 2016. Tað eru fyra av heimsins stóru oljufeløgum, BP, ConocoPhillips, Chevron og Shell, sum standa fyri hesi útbyggingini, ið fer at fáa stóran týðning fyri bretska oljuídnaðin og Bretland. Tá hesin parturin av Clair kelduni verður tikin í brúk skapar hann eisini grundarlag fyri at byggja út aðrar partar av hesi stóru oljukelduni, sum verður mett at goyma 7 milliardir tunnur av olju. Sjálv Clair Ridge leiðin goymir 640 milliúnir tunnur av olju og fer at framleiða 120.000 tunnur um dagin. Øll oljan fer til Sullom Voe í Hetlandi. Tað er BP, sum er fyrstøðufelag, eins og tað er

tað á fleiri av hinum framleiðandi oljuleiðunum eystan fyri føroyska markið. Felagið hevur lagt seg eftir at brúka ta nýggjastu tøkna og verður Clair Ridge tí heimsins best útgjörda oljuleið, ikki minst tá hugsað verður um at verja umhvørvið. Clair liggur 75 km vestan fyri Hetland á 140 metra dýpi. Keldan røkkur yvir eitt øki, sum er 220 km² stórt. Umframt útbygging av nýggjum oljuleiðum er BP í gongd við at nútímansgera og útbyggja sjálvt oljuflaggskip Bretlands, Schiehallion oljuleiðina, sum eisini liggur skamt frá føroyska markinum. Henda íløgur er uppá 25 milliardir krónur og fevnir um eitt nýtt framleiðsluskip (FPSO) og nýggjan útbúnað á havbotninum (subsea). 4. oljuleiðing vestan fyri Hetland Clair Ridge verður fjórða oljuleiðin, sum verður tikin í brúk vestan fyri Hetland. Tann fyrsta oljuleiðin í hesum stóra og nýggja oljuøkinum fór undir framleiðslu í 1997. Tað var Foinaven leiðin skamt frá føroyska markinum. Í 1998i kom so Schiehallion og í 2005 Clair Field (Phase1). Nú kemur so Clair Ridge í 2016. Men stegðað verður so ikki her. Tí arbeiðt verður við fleiri øðrum stórum verkætlanum vestan fyri Hetland. Ein teirra er fyrsta gassframleiðslan í hesum økinum, sum verður tikin í brúk um nøkur fá ár. Talan er um Laggan-Tormore gassleiðina, ið liggur miðskeiðis millum Hetland og føroyska markið. Tað eru Total og DONG, sum standa fyri hesi slóðbrótandi útbyggingini, ið er mett at kostar millum 20 og 30 milliardir. Hon fevnir um eitt gassverk á landi í Hetlandi, eina rørleiðing og síðani framleiðsluútbúnað, sum verður settur upp á havbotninum. Men ikki nóg mikið við hesum heldur. Tætt upp at føroyska markinum liggur stóra oljukeldan Rosebank, sum varð funnin fyri skjótt 10 árum síðani. Chevron, sum er fyrstøðufelag, fer um tíðliga í hesum árinum at geva endaligt grønt ljós til útbygging og verður henda nýggja komandi oljuleiðin tann, sum fer at liggja tættast upp at føroyska markinum. Haðani verða rørleiðingar lagdar á havbotnin til Hetlands. Og fara vit longur suður við markinum, so stendur enn oljukelda og bíðar eftir endaligu góðkenningini. Tað er Cambo, sum gongur heilt tætt upp at markinum. Uppaftur longur syðri eru oljukeldur sum Tornado, Handcross og Suilven. Komandi metingarbrunnar skulu gera av, um eisini hesar oljuleiðirnar skulu byggjast út. Skattalætti skapar møguleikar Ein høvuðsorsøk til at tað er vorðið so áhugavert at gera íløgur í olju- og gassframleiðslu millum Hetland og føroyska markið er avgerðin hjá bretsku stjórnini at lækka skattin á útbyggingum í meira fjarskotnum økjum sum eitt nú Atlantsmótinum millum Hetland og Føroyar. Um somu tíð sum hundraðtúsundtals tunnur av olju hvønn dag sprýkja upp úr bretsku undirgrundini, ger norska Statoil seg tilreiðar at seta á aftur Brugduna 2 brunnini inni á føroyska landgrunninum og eftir tað - í 2014 - sokallaðu Súlan/Stelkur leiðina nær markinum. Og so mugu vit ikki gloyma, hvat býr undir umsóknini hjá útlenskum oljufelag/um at fara í holt við aftur Marjunleiðina, sum varð funnin fyri meira enn 10 árum síðani. Hvør veit kanska søgan hinumegin markið fer at endurtaka seg her hjá okkum. Áhugavert er eisini at merkja sær, at fleiri av oljufeløgnum, sum eru við í føroysku leitingini, eru eisini við í nøkrum av útbyggingunum hinumegin markið. Eisini kann nevast her, at Føroya Tele telist millum fyrirkjarnar, sum letur tænastr til bæði verandi oljuleiðir og tær leiðirnar, sum nú verða

utbygðar. Því myndir og kort vísa utbyggingina av Clair Ridge saman við Clair Field, Phase1, rørleiðingar vestan fyri Hetland, oljuleiðir á Atlantsmótinum og komandi útbyggingar og nútímansgerð av kendum oljuleiðum